

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
«ГІГІЕНА ТВАРИН ТА ВЕТЕРИНАРНА САНІТАРІЯ»**

для здобувачів вищої освіти 2 курсу денної форми здобуття освіти 2023/2024 р.н.
освітньої програми «Хвороби дрібних домашніх тварин»
спеціальності «211 Ветеринарна медицина»
галузі знань «21 Ветеринарія»
другого (магістерського) рівня вищої освіти

ВИКЛАДАЧ

	<p align="center">Ващик Євгенія Володимирівна</p>	<p align="center">yevgeniavashik@gmail.com</p>
---	---	---

1. **Назва закладу вищої освіти та підрозділу:** Національний фармацевтичний університет, кафедра біологічної хімії та ветеринарної медицини.

2. **Адреса:** 61168, м. Харків, вул. Куликівська, 12, тел.: (057)706-30-99

3. **Веб-сайт:** <http://biochem.nuph.edu.ua>

4. Інформація про викладача:

Ващик Євгенія Володимирівна – лікар ветеринарної медицини, доктор ветеринарних наук, професор кафедри біологічної хімії та ветеринарної медицини. Досвід науково-педагогічної діяльності – 5 років, сфера наукових інтересів – ветеринарна медицина, ветеринарна мікробіологія, хвороби дрібних тварин, хвороби птиці, якість та безпека харчової продукції.

5. **Консультації:** відбуваються після кожного заняття.

6. **Анотація освітньої компоненти:** освітня компонента «Гігієна тварин та ветеринарна санітарія» – основа профілактики, наука про охорону та закріплення здоров'я тварин, підвищення природної резистентності, про раціональні прийоми утримання, вирощування та догляду, при яких тварини проявляють високу стійкість до хвороб та дають максимальну якісну продуктивність, обумовлену спадковістю.

7. **Мета викладання освітньої компоненти:** Метою викладання освітньої компоненти «Гігієна тварин та ветеринарна санітарія» є формування в студентів теоретичних та практичних знаннями сучасної гігієни та санітарії для проведення комплексу ветеринарно-санітарних заходів, спрямованих на збереження здоров'я, підвищення продуктивності тварин та отримання від них високоякісної безпечної для споживання продукції.

8. **Компетентності відповідно до освітньої програми:**

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 12. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Hard-skills / Фахові компетентності спеціальності (ФК)

ФК 2. Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час професійної діяльності.

ФК 10. Здатність розробляти стратегії безпечного, санітарно-обумовленого утримання тварин.

ФК 11. Здатність застосовувати знання з біобезпеки, біоетики та добробуту тварин у професійній діяльності.

ФК 12. Здатність розробляти та реалізовувати заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей.

ФК 13. Здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології.

ФК 16. Здатність оберігати довкілля від забруднення відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.

9. Програмні результати навчання:

ПРН 4. Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, приймати рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин

ПРН 6. Розробляти карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології.

ПРН 7. Формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів.

ПРН 8. Здійснювати моніторинг причин поширення хвороб різної етіології та біологічного забруднення довкілля відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.

ПРН 9. Розробляти заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей.

ПРН 10. Пропонувати та використовувати доцільні інноваційні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій професійного походження.

ПРН 17. Знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин.

10. Статус освітньої компоненти: обов'язкова.

11. Пререквізити освітньої компоненти: вивчення освітньої компоненти базується на засвоєнні наступних дисциплін: «Зоологія», «Екологія у ветеринарній медицині», «Ветеринарна фармацевтична ботаніка», «Лікарські та отруйні рослини», «Анатомія свійських тварин», «Біонеорганічна хімія», «Органічна хімія», «Біофізика», «Охорона праці та безпека життєдіяльності».

12. Обсяг освітньої компоненти: На вивчення навчальної освітньої компоненти відводиться 180 годин 6 кредитів ECTS.

13. Організація навчання:

Формат викладення освітньої компоненти: проведення лекцій та практичних занять, консультацій, написання письмових робіт, тестування та співбесіда для кращого засвоєння навчального матеріалу

Зміст освітньої компоненти:

Змістовий модуль 1. Ветеринарно-санітарний контроль мікроклімату, гігієна води та ґрунту.

Тема 1. Вступ до освітньої компоненти. Контроль мікроклімату. Вступ до освітньої компоненти. Контроль мікроклімату. Гігієнічне значення світла.

1. Предмет, мета та завдання освітньої компоненти «Гігієна тварин та ветеринарна санітарія».
2. Короткий історичний нарис. Досягнення науки і практики.
3. Методи досліджень і методика вивчення гігієни.
4. Організм с.-г. тварин і зовнішнє середовище.
5. Погода, клімат і їх вплив на здоров'я і продуктивність тварин
6. Вплив мікроклімату на організм тварин. Контроль мікроклімату

Тема 2. Гігієна повітряного середовища. Виробничі шуми.

Джерела забруднення атмосферного повітря і заходи боротьби з ними.

2. Зоогігієнічні норми повітря в тваринницьких приміщеннях.
3. Гігієнічна оцінка шкідливих газів повітря тваринницьких приміщень.
4. Гігієнічна характеристика температури, вологості і швидкості руху повітря
5. Виробничі шуми.

Тема 3. Гігієна води. Гігієна освітлення.

1. Властивості води. Санітарно-гігієнічні вимоги до питної води.
2. Системи водопостачання. Санітарно-гігієнічні вимоги до водопостачання.
3. Оцінка методів очистки і знезараження води.
4. Обладнання до водопостачання в господарстві.
5. Вплив якості питної води на продуктивність та здоров'я тварин.
6. Гігієнічне значення світла. Сонячна радіація.

Тема 4. Гігієна ґрунту.

1. Ґрунти, їх склад властивості та класифікація.
2. Санітарно-топографічне обстеження ґрунту.
3. Гігієна оцінка ґрунту за фізичними та хімічними показниками.

Змістовий модуль 2. Гігієна кормів та догляду за тваринами.

Тема 5. Гігієна кормів та годівлі тварин.

1. Значення повноцінної годівлі.
2. Санітарія кормів.
3. Профілактика захворювань тварин від неповноцінної годівлі.
4. Класифікація кормоприготувальних цехів.
5. Типи кормоцехів для тваринницьких ферм.
6. Гігієнічний контроль за станом кормоцехів.
7. Гігієнічне значення дієтичного типу годівлі тварин.

Тема 6. Гігієна літнього пасовищного утримання тварин.

1. Гігієнічне обґрунтування діяльності організмів тварин у літній період.
2. Підготовка та огляд пасовищної території.
3. Підготовка тварин до табірної утримання.

Тема 7. Гігієна догляду та транспортування тварин.

1. Сучасні способи та практичні заходи догляду за шкірою, кінцівками, рогами тварин.
2. Профілактика травматизму і захворювань кінцівок тварин.
3. Загальні вимоги щодо підготовки тварин до транспортування.
4. Гігієна транспортування тварин наземним транспортом.
5. Гігієна транспортування тварин водним транспортом.
6. Гігієна транспортування тварин повітряним транспортом

Тема 8. Адаптація та профілактика стресу у тварин.

1. Етологія тварин.
2. Поняття про стрес і стрес-реакції організму.
3. Адаптація та акліматизація тварин.

Змістовий модуль 3. Утримання тварин та санітарно-гігієнічні вимоги до приміщень.

Тема 9. Санітарно-гігієнічні вимоги до тваринницьких приміщень.

1. Вимоги до території, озеленення, благоустрою, системи забудови ферм.
2. Санітарно-гігієнічні заходи і вимоги до тваринницьких приміщень.
3. Гігієнічні вимоги до будівельних конструкцій.

Тема 10. Санітарно-технологічне обладнання приміщень.

1. Санітарно-технічні пристрої тваринницьких приміщень
2. Системи вентиляції в тваринницьких об'єктах та ветеринарних клініках
3. Системи обігрівання та каналізації.

Тема 11. Системи вентиляції в тваринницьких об'єктах та ветеринарних клініках

1. Принципи та аспекти санітарного захисту. Санітарні зони.
2. Санітарні режими.

Тема 12. Санітарний захист тваринницьких ферм та комплексів.

1. Визначення дезінфекції, дезінсекції та дератизації, епідеміологічне та епізоотичне значення.
2. Види, методи та засоби проведення дезінфекції, дезінсекції та дератизації.
3. Методи контролю якості ветеринарно-санітарних заходів.

Тема 13. Дезінфекція, дезінсекція та дератизація об'єктів ветеринарного нагляду.

1. Системи, способи та методи утримання худоби.
2. Гігієнічні вимоги до приміщень.
3. Гігієна утримання лактуючих корів.
4. Догляд за молочним обладнанням.

Змістовий модуль 4. Гігієна окремих видів свійських тварин.

Тема 14. Гігієнічні вимоги до утримання великої рогатої худоби, овець та кіз.

1. Гігієнічна оцінка систем утримання свиней.
2. Гігієна утримання холостих і порослих свиноматок.
3. Гігієна підсисних свиноматок та оцінка свинарників маточників.
4. Гігієнічна оцінка утримання кнурів-плідників.

Тема 15. Гігієнічні вимоги до утримання свиней.

1. Оцінка системи утримання коней. Номенклатура ферм і приміщень.
2. Гігієна жеребців-плідників, жеребних кобил та вирощування лошат.
3. Гігієна робочих коней.
4. Гігієна сільськогосподарської птиці

Тема 16. Гігієнічні вимоги до утримання коней.

1. Роль гігієни в утриманні собак та котів.
2. Деконтамінація та дезінфекція в розплідниках та ветеринарних клініках.
3. Санітарний захист приміщень. Карантин.

Тема 17. Гігієнічні вимоги до утримання собак та котів.

Тема 18. Гігієнічні вимоги до утримання декоративних гризунів та екзотичних тварин.

Тема 19. Гігієнічні вимоги до утримання бджіл та риб.

14. Види та форми контролю:

Поточний контроль: усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач.

Контроль змістових модулів: усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач.

Форма семестрового контролю: семестровий залік/семестровий диференційований залік.

Умови допуску до контролю змістових модулів: для допуску до контролю змістовних модулів необхідна наявність мінімальної кількості балів за теми (заняття) попереднього змістового модулю.

Умови допуску до семестрового контролю: поточний рейтинг більше 60 балів, відсутність невідпрацьованих пропусків практичних занять, виконання всіх вимог, які передбачені робочою програмою освітньої компоненти.

15. Система оцінювання освітньої компоненти: Результати семестрового контролю у формі семестрового заліку оцінюються за 100-бальною, недиференційованою шкалою («зараховано», «не зараховано») та за шкалою ECTS.

Бали з освітньої компоненти нараховуються за таким співвідношенням:

Види оцінювання	Максимальна кількість балів (% від кількості балів за модуль - для змістових модулів)

Змістовий модуль 1: ... - оцінювання тем (1-4) - (робота на заняттях: усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач; - контроль змістового модуля 1 (складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач)	25 %
Змістовий модуль 2: ... - оцінювання тем (5-8) - (робота на заняттях: усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач; контроль змістового модуля 1 (складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач)	25 %
Змістовий модуль 3: ... - оцінювання тем (9-13) - (робота на заняттях: усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач; контроль змістового модуля 1 (складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач)	25 %
Змістовий модуль 4: ... - оцінювання тем (14-19) - (робота на заняттях: усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач; контроль змістового модуля 1 (складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач)	25 %
Семестровий контроль	100%

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється під час поточного контролю та під час контролю змістового модуля.

16. Політики навчальної дисципліни: Політика освітньої компоненти («правила гри») визначається вимогами кафедри до здобувача вищої освіти при вивченні освітньої компоненти щодо академічної доброчесності, щодо відвідування занять, щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості, щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій) тощо.

Політика щодо академічної доброчесності ґрунтується на засадах академічної доброчесності, наведених в ПОЛ «Про заходи щодо запобігання випадків академічного плагіату у НФаУ». Списування при оцінюванні успішності здобувача вищої освіти під час контрольних заходів на практичних заняттях, контролю змістових модулів та семестрового екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної не доброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її не зарахування викладачем.

Політика щодо відвідування занять. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати навчальні заняття (ПОЛ «Про організацію освітнього процесу НФаУ») згідно з розкладом (<https://nuph.edu.ua/rozklad-zanyat/>), дотримуватися етичних норм поведінки.

Політика щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості. Відпрацювання пропущених занять здобувачем вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про відпрацювання студентами пропущених навчальних занять та порядок ліквідації академічної різниці в навчальних планах у НФаУ» згідно з встановленим на кафедрі графіком відпрацювання пропущених занять.

Підвищення рейтингу та ліквідація академічної заборгованості з освітньої компоненти здійснюється здобувачами освіти відповідно до порядку, наведеного в ПОЛ «Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у НФаУ». Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених кафедрою для виконання видів письмових робіт з

освітньої компоненти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – до 20% від максимальної кількості балів за даний вид роботи.

Політика щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій). Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження (апеляцію) оцінки з освітньої компоненти, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про оскарження результатів семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти у НФаУ».

17. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення освітньої компоненти:

Обов'язкова література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Демчук М.В., Чорний М.В., Високос М.П. Гігієна тварин. Харків.- Еспада, 2006. – 424 с. 2. Якубчак О. М. Гігієна виробництва м'ясних продуктів [Навч. посібник] / О. М. Якубчак, Т. В. Таран – К: ЦП «Компринт». – 2015.– 155с. 3. Тлумачник понять і термінів з ветеринарної санітарії та гігієни [Навч. посібник] - / Д.А. Засекін, Н.І. Косянчук, М.Д. Кучерук, В.В. Соломон,. – К: Видавництво ДП «Укртехінформ»– 2015. – 269 с. 4. Ветеринарна гігієна та санітарія (запитання та відповіді) Д.А. Засекін, Н.І. Косянчук, В.В. Соломон,. М.Д. Кучерук, – К: Видавництво ПП «Дірект Лайн»– 2014. –208 с. 5. Практикум для лабораторно-практичних занять з гігієни тварин./Високос М.П., Захаренко М.О. – Харків: Еспада, 2003. – 218с. 6. Кузнецов А.Ф. Гигиена содержания животных. – СПб.: Лань. – 2004. – 640 с. 7. Методичні вказівки до проведення лабораторних занять із освітньої компоненти „Гігієна тварин” / М.О. Захаренко, Д.А.Засекін, В.М. Поляковський та ін. – К.:Арістей. – 2005. – 144 с.
Додаткова література для поглибленого вивчення освітньої компоненти	<ol style="list-style-type: none"> 1. 1 Відомчі норми технологічного проектування. "Свинарські підприємства (комплекси, ферми, малі ферми)". ВНТП-АПК-02.05. – К.: Мінагрополітики України, 2005. – 98 с. 2. Відомчі норми технологічного проектування. "Скотарські підприємства (комплекси, ферми, малі ферми)". ВНТП-АПК-01.05. – К.: Мінагрополітики, 2005. – 111с. 3. Відомчі норми технологічного проектування. "Вівчарські і козівничі підп.- ства". ВНТП-АПК-03.05. – К.: Мінагрополітики України, 2005. – 87 с. 4. Відомчі норми технологічного проектування. "Підприємства птахівництва". ВНТП-АПК-04.05. - К.: Мінагрополітики України, 2005. – 90 с. 5. ВНТП-СГП-46-8.94 Відомчі норми технологічного проектування. "Об'єкти для заготівлі, зберігання і приготування кормів для тваринництва". 6. ВНТП-АПК-09-06 Відомчі норми технологічного проектування. "Системи видалення, обробки і підготовки та використання гною". – К: Мінагрополітики України, 2006. – 102 с. 7. Системи утримання тварин: навчальний посібник / [Укладачі: М.О. Захаренко, В.М. Поляковський, Л.В. Шевченко та ін.] – К.: ТОВ «Центр учбової літератури». – 2014. – 368 с. 8. Птахівництво і технологія виробництва яєць та м'яса П 87 птиці / В.І. Бесулін, В.І. Гужва, С.М. Куцак та ін.; За ред. В.І.

	Бесуліна. – Біла Церква, 2003. – 448 с.
Актуальні електронні інформаційні ресурси (журнали, сайти тощо) для поглибленого вивчення освітньої компоненти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сайт кафедри : http://biochem.nuph.edu.ua 2. Бібліотека НФаУ: e-mail library@nuph.edu.ua 3. Сайт дистанційного навчання http://www.pharmel.kharkiv.edu/. 4. Сайт Державної наукової медичної бібліотеки України – http://www.library.gov.ua/ 5. Сайт НФаУ Дистанційне навчання – http://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=251 6. http://svynarstvo.in.ua/ 7. http://tvarynnyctvo.ru/ 8. http://agroua.net/animals/ 9. http://www.konevodstvo.org/ 10. http://konevodstvo.su/ 11. http://ruhorses.ru/index.html 12. http://www.horses.dp.ua/ 13. http://www.kazequestrian.org/ 14. http://www.milkua.info/uk/ 15. http://kombikorm.com.ua/news/ 16. http://www.ptahy.org.ua/ 17. http://www.ptizevod.narod.ru/ 18. http://www.usapeec.ru/ 19. http://www.zverovodstvo.ru/ 20. http://krolikovod.com/phpforum/ 21. http://niipzk.ru/
Система дистанційного навчання Moodle	https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=253

18. Технічне й програмне забезпечення освітньої компоненти: мультимедійне обладнання, конспект лекцій, методичні рекомендації, мікроскопічна препарати тварин, мікроскопічна техніка та обладнання.